

2. Максимов С.І. Конституційний принцип верховенства права: загальне та особливе // Філософія права: сучасні інтерпретації: вибр. праці: статті, аналіт. огляди, переклади (2003-2010) / С.І. Максимов. – Х. : Право, 2010. – 336 с.

3. Козюбра М.І. Принцип верховенства права та вітчизняна теорія і практика : мат. міжнар. конф. «Верховенство права: питання теорії та практики» / М.І. Козюбра // Українське право. – 2006. – № 1 (19). – С. 15-23.

4. Національна програма правової освіти населення, затверджена Указом Президента України від 18 жовтня 2001 року // Офіційний вісник України. – 2001. – № 43. – Ст. 1921.

5. Головатий С. Верховенство права : монографія у 3-х кн. / С. Головатий. – К. : Фенікс, 2006. – Кн. 2: Від доктрини до принципу. – С. 1169-1221.

6. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

Волощенко Ілля Віталійович
здобувач вищої освіти
юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ФОРМУВАННЯ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ

Сучасна українська термінологія – це відносно стабільна і закріплена традицією лексико-семантична система, що перебуває у стані безперервного руху і поступового вдосконалення. Розвиток термінології зумовлений факторами суспільно-політичного, фахового та мовного характеру [1, с. 8].

Впорядкована, уніфікована та стандартизована термінологія по праву вважається одним з основних показників стимулювання науково-технологічного прогресу. Розвиток будь-якої галузі науки залежить від формування і вдосконалення її термінологічної системи. Важливою складовою конкурентоспроможного фахівця правничої галузі на сучасному ринку праці є високий рівень культури спілкування, зокрема фахового мовлення, що передбачає майстерне володіння термінологічною лексикою. Це свідчить про глибоке розуміння професійних понять і явищ та є умовою успішної фахової комунікації [1, с. 12].

Різні проблеми професійного спрямування під час вивчення мови в нефілологічних вищих навчальних закладах висвітлені в працях Я. В. Януш, В. В. Дубічинського, Г. І. Величко та ін. Окремі аспекти фахового мовлення юристів розглядали Н. В. Артикуца, О. Л. Копиленко, С. П. Кравченко, Б. Р. Стецюк.

Основою для формування професійного мовлення в майбутніх юристів є фахова лексика, зокрема юридична термінологія, оволодіння якою поглиблює не лише знання з мови, а й якість підготовки майбутніх фахівців [1].

У процесі формування термінологічної компетентності основоположною є орієнтація студентів-юристів на засвоєння змісту, форм і засобів майбутньої професійної діяльності, що можливе лише при активному застосуванні принципу міжпредметних зв'язків. Процес набуття знань, умінь і навичок, а головне – досвіду, повинен, за словами В. Петрук, відбуватися через «організацію певних форм зовнішньої предметної діяльності, вrostання індивіда у професійну культуру, завдяки чому й буде сформована термінологічна компетентність майбутнього фахівця» [4, с. 54].

Процес засвоєння фахової термінологічної лексики студентами-юристами умовно можна розподілити на два етапи: репродуктивний (вивчення загальнонаукової та юридичної термінології) та продуктивний (володіння опанованими термінами) [5].

Найважливішим методом оволодіння фаховою термінологією є спеціально розроблена система вправ за Т.В. Симоненко [5], оскільки вправи, визначені за фазами породження мовлення (докомунікативні, комунікативні, посткомунікативні), є найбільш оптимальними для ефективного засвоєння термінологічної лексики.

Застосування комунікативних вправ сприяє вмінню користуватися термінологічними ресурсами української мови у професійній сфері, брати участь у фаховому спілкуванні, обираючи правильну стратегію й тактику, правильно використовувати мову в різноманітних соціально-детермінованих ситуаціях з урахуванням культури професійної поведінки, мовленнєвого етикету, соціальних норм, стереотипів [5].

Враховуючи, що професія юриста є багатогранною й охоплює такі важливі сфери, як законодавство і законотворення, державне управління, юстиція, нотаріат, правничі науки, правова інформація та ін., і що мова права – це складна, багаторівнева підсистема літературної мови зі своїми функціонально-стильовими різновидами та жанрами, з багатим запасом специфічних мовних засобів, цілком зрозуміло, що лінгвістична підготовка юриста сьогодні – це досить складний за своїм предметом і змістом систематично-послідовний, творчий навчальний процес, який потребує концентрації зусиль майбутнього фахівця.

Юристу необхідно на високому рівні володіти фаховою термінологією, адже її досконале знання, доцільне застосування в галузі юриспруденції є запорукою успішної професійної діяльності. Формуванню термінологічної компетенції слід приділяти увагу не лише у процесі вивчення фахових дисциплін, а й за допомогою засобів мови.

Література

1. Вознюк Г. Л. Термінологічна лексика в системі професійного мовлення : методичні вказівки та завдання / Г.Л. Вознюк. – Л. : Львівська політехніка, 2013. – 92 с.
2. Кочан І. М. Українська наукова лексика : міжнародні компоненти в термінології : навч. посіб. / І. М. Кочан. – К. : Знання, 2013. – 294 с.
3. Лінгвістична енциклопедія / авт.-уклад. Селіванова О. О. – Полтава : Довкілля-К,

2010. – 844 с.

4. Радченко О. І. Мовна норма і варіантність в українській науковій термінології : автореф. дис. ... канд. філол. Наук : 10.02.01 / О.І. Радченко / Харківський нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Х., 2000. – 16 с.

5. Симоненко Т. В. Теорія і практика формування професійної мовно-комунікативної компетенції студентів філологічних факультетів : монографія / Т. В. Симоненко. – Черкаси : Вид. Вовчук О. Ю., 2006. – 328 с.

Воробей О.В.

здобувач наукового ступеня
доктора філософії кафедри
криміналістики та судової медицини
Національної академії внутрішніх справ

ЩОДО НЕОБХІДНОСТІ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМАТИКИ РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ДІЯЛЬНІСТЮ КОНВЕРТАЦІЙНИХ ЦЕНТРІВ

Сьогодні в Україні спостерігаються позитивні зрушення щодо розвитку підприємницької діяльності, що в свою чергу відбивається на економічному розвитку держави. Водночас такі позитивні тенденції сприяють і розвитку різноманітних зловживань суб'єктами підприємницької діяльності. Зокрема, широкого поширення набула легалізація злочинного капіталу шляхом створення конвертаційних центрів, а їхня діяльність, звичайно, не сприяє, а завдає істотної шкоди економічному розвитку держави та безпеці суспільства в цілому.

Згідно зі статистичними відомостями про злочини господарської діяльності Єдиного реєстру досудових розслідувань Генеральної прокуратури України, з 2014 р. до 2016 р. правоохоронні органи України зареєстрували 1329 випадків фіктивного підприємництва, а також 133 конвертаційні центри, зокрема у 2014 р. – 405 випадків фіктивного підприємництва, 100 – конвертаційних центрів, 2015 р. – відповідно 332 та 43, у 2016 р. – 108 та 14 [1].

Більшість виявів злочинної діяльності конвертаційних центрів вчиняються в умовах неочевидності. Механізм цих злочинів здебільшого виключає наявність свідків. У безпосередньому вчиненні злочину бере участь обмежена кількість осіб. Важливим чинником є й те, що у кримінальному правопорушенні нерідко відсутня потерпіла сторона (іноді очевидна незацікавленість несумлінних учасників фінансової діяльності у виявленні кримінальних правопорушень), зокрема у разі вчинення шахрайств в бюджетній сфері й банківській системі. Шкоду в разі вчинення цих злочинів заподіюють інтересам держави. Водночас порушення цих інтересів та спричинення шкоди здійснюються приховано. Це означає, що органи, які є представниками інтересів держави, після вчинення кримінального правопорушення не отримують ін-